

**Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**Матеріали методичного забезпечення
самостійної роботи студентів
щодо підготовки до підсумкового контролю з дисципліни
«Управління ризиками фінансового ринку»
для магістрів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»**

**Дніпропетровськ
НГУ
2015**

Замковий О.І. Матеріали методичного забезпечення самостійної роботи студентів щодо підготовки до підсумкового контролю з дисципліни «Управління ризиками фінансового ринку» для магістрів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» [Електронний ресурс] / _____ ; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2016. – 8 с.

Рекомендовано до видання редакційною радою ДВНЗ «НГУ» (протокол №__ від _____.____.2016 за поданням методичної комісії за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (протокол № __ від _____.____.2016).

Програма дисципліни "Управління ризиками фінансового ринку" конкретизує освітньо-професійну програму вищої освіти за професійним спрямуванням 072" Фінанси, банківська справа та страхування". Програма дисципліни - складова системи стандартів вищої освіти.

Навчальна дисципліна «Управління ризиками фінансового ринку» є нормативною для підготовки студентів за спеціальністю «Фінанси кредит» і має теоретико-прикладний характер.

Мета курсу «Управління ризиками фінансового ринку» — розкриття теоретичних і практичних основ розвитку та функціонування фінансового ринку як підсистеми фінансових відносин.

Основні завдання курсу:

вивчення системи сучасних методів управління фінансовими ризиками, адекватних ринковій економіці;

сприяння засвоєння ними нової фінансової філософії і фінансової культури цього виду управлінської діяльності;

допомога у виробленні логіки ухвалення ризикових рішень;

ознайомлення з сучасними фінансовими технологіями і інструментами.

виявлення суті інфраструктури фінансового ринку, її значення для забезпечення виконання ринком своїх функцій; розкриття основних відмінностей обігу різних видів цінних паперів.

Предметом курсу є фінансовий ринок як економічний простір, на якому формуються і функціонують відносини з купівлі-продажу фінансових фондів, що знаходять своє відображення в цінних паперах.

Вивчення особливостей цієї сфери діяльності необхідно магістру, щоб розуміти структуру фінансового ринку та характеристику його суб'єктів; характеристику грошового ринку та фінансових інструментів, які перебувають у обігу на цьому ринку; завдання та функції ринку цінних паперів; класифікація структури ринку цінних паперів та операції з цінними паперами; поняття цінні папери, їх види та класифікація за основними ознаками; поняття акція, її види та класифікація за основними ознаками; поняття облігація, її види та класифікація за основними ознаками; види похідних цінних паперів, та їх функції; мета, процедура розміщення та обіг депозитарних розписок; характеристика учасників ринку цінних паперів; основні біржові операції; порядок емісії і форми розміщення цінних паперів на первинному ринку; види біржових індексів та їх роль; портфель цінних паперів та їх типи; основні види ризиків, які можливі на фінансовому ринку.

Методичні питання до дисципліни - складова навчально-методичного забезпечення підготовки фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня магістр. Програма визначає нормативний зміст навчання з дисципліни, встановлює обсяг і рівень засвоєння знань за видами навчальних занять та самостійної роботи згідно вимогам освітньо-професійної програми підготовки магістрів.

Форма підсумкового контролю,
вимоги до засобів діагностики та критеріїв оцінювання

1. Форма підсумкового контролю – залік за результатами поточного контролю та виконання комплексної контрольної роботи (за необхідності).

2. Вимоги до засобів діагностики

Інформаційною базою для формування засобів діагностики (тестів відкритого чи закритого типу) має бути система компетентностей, що передбачена даною програмою.

Тест складається із завдання й еталона. Еталон являє собою зразок повного й правильного рішення.

Параметри тесту – ступінь складності та число суттєвих операцій.

Ступінь складності тесту має відповідати запланованим дисциплінарним умінням, які здобувач повинен демонструвати певними діями під час контрольних заходів (відтворювати, описувати, позначати, називати, зображувати, засвоювати суть, розуміти зміст, розрізняти, порівнювати, ідентифікувати, вибирати, доводити, свідомо використовувати, змінювати, вирішувати, знаходити, пояснювати, розраховувати, аналізувати, диференціювати, охоплювати, відокремлювати, протиставляти, синтезувати, складати, розробляти, розвивати, по новому формулювати, планувати, генерувати, оцінювати, визначати, інтерпретувати, критикувати, прогнозувати тощо).

Число суттєвих операцій – це кількість дій, що мають принципове значення для одержання правильного результату (кроки алгоритму виконання, розрахункові схеми, визначення понять, параметри та їх застосування). Розрахунок числа суттєвих операцій ведеться відповідно до еталона.

Еталонами виконання завдань можуть бути фрагменти навчальної, науково-технічної літератури та інші джерела. У цьому випадку необхідно подати перелік точних посилань на відповідні джерела (бібліографічний опис видання, координати еталону – посилання на сторінку, абзац).

Комплект тестів у повному описі (завдання та еталон) за всіма дисциплінарними компетенціями затверджується кафедрою та входить до складу документації методичного забезпечення.

Для надання прозорості змісту засобів діагностики узагальнені завдання повинні бути доступними студентам протягом усього періоду навчання.

3. Критерії та процедури оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Об'єктивне оцінювання результатів виконаних завдань можливе (як і будь-яке інше вимірювання) лише при їх зіставленні з еталонами.

Поопераційне зіставлення відповідей з еталонами дозволяє об'єктивно встановити якість виконання завдань з позиції рівня досягнень, тобто частку правильно виконаних суттєвих операцій до їх загальної кількості.

Процес оцінювання суттєво спрощується, якщо за кількість суттєвих операцій брати лише кроки алгоритму виконання завдань.

Для надійності діагностики кількість суттєвих операцій в еталонах має бути не менше 30-ти. Зміст еталонів повинен відповідати програмі дисципліни щодо ступеню складності навчальних компетентностей.

4. Оцінювання результатів навчання з дисципліни

Результати навчання виявляють через визначення рівня сформованості компетентностей, що слугує критерієм оцінювання за схемою додатка до диплома європейського зразка:

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рівень досягнень / Marks, %	Оцінка / Grade
Національна диференційована шкала	
90 – 100	Відмінно / Excellent
74 – 89	Добре / Good
60 – 73	Задовільно / Satisfactory
1 – 59	Незадовільно / Fail

Шкала ECTS	
90 – 100	A
82 – 89	B
74 – 81	C
64 – 73	D
60 – 63	E
35 – 59	Fx
1 – 34	F

Рівень сформованості компетенцій здобувача визначають на основі аналізу відповіді, користуючись формулою:

$$P_i = a / m, \%$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій на базі до еталонів рішень;

m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону рішень.

Інтегральний рівень досягнень студента у засвоєнні матеріалу з дисципліни в цілому обчислюється як середньозважене значення досягнень, продемонстрованих під час кожного контрольного заходу:

$$IP = \sum_{i=1}^n (P_i \times T_i) / T, \%$$

де n – число змістових модулів;

P_i – рівень досягнень за i -м модулем, %;

T_i – обсяг i -го модуля, включаючи індивідуальне завдання;

T – загальний обсяг дисципліни.

Питання для самопідготовки

1. Яка економічна сутність фінансового ризику підприємства? Назвіть види фінансових ризиків.
2. За якими ознаками класифікують фінансові ризики?
3. Для чого потрібно аналізувати та оцінювати фінансовий ризик?
4. В чому полягає управління фінансовими ризиками підприємства?
5. Дайте характеристику етапів процесу їх управління.
6. Які показники використовуються при оцінці рівня фінансового ризику?
7. Які інструменти використовуються при формуванні необхідного рівня дохідності фінансових операцій з урахуванням фактору ризику?
8. Назвіть критерії прийняття ризикових рішень в умовах невизначеності.
9. Охарактеризуйте призначення, функції та методи ризик-менеджменту?

10. Які, на Вашу думку, є механізми щодо нейтралізації фінансових ризиків підприємства?
11. В чому перевага хеджування над іншими внутрішніми механізмами нейтралізації фінансових ризиків?
12. Яку роль грають похідні фінансові інструменти в діяльності фінансових інститутів?
13. У чому полягають перешкоди для розвитку позабіржового ринку похідних фінансових інструментів в Україні?
14. Яким чином глобалізація вплинула на рівень ризику?
15. Аналізуючи визначення фінансових ризиків і їх стандартну класифікацію, в чому особливість так званих ризиків ліквідності?
16. Які способи управління ризиками можуть бути використані на практиці по відношенню до різних класів ризиків?
17. Дайте визначення фінансового ризику.
18. Перерахуйте і дайте визначення основних мікроекономічних ризиків.
19. Які ризики відносяться до групи фінансових ризиків?
20. Сформулюйте основні цілі системи управління ризиками.
21. Виділіть основні етапи процесу управління ризиками.
22. Перерахуйте основні прийоми і методи регулювання ризиків.
23. Опишіть організаційну структуру ризик-менеджменту.
24. Дайте визначення ринкового ризику. Які існують його підвиди?
25. Перерахуйте методи розрахунку ринкового ризику.
26. Дайте визначення чутливості.
27. Що таке крива прибутковості? Як розрахувати волатильність кривої прибутковості?
28. Як диверсифікація портфеля впливає на величину його ринкового ризику?
29. Як розраховується ринковий ризик для ринку акцій з використанням методу коваріації. Для яких акцій коефіцієнт «бета» більше 1?
30. Опишіть методику розрахунку валютного ризику.
31. Дайте визначення процентного ризику.
32. Перерахуйте основні джерела процентного ризику.
33. Дайте визначення кредитного ризику.
34. Які чинники впливають на величину кредитного ризику?

Навчальне видання

Замковий Олександр Іванович

Матеріали методичного забезпечення
самостійної роботи студентів
щодо підготовки до підсумкового контролю з дисципліни
«Управління ризиками фінансового ринку»
для магістрів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Редактор О.Н. Ільченко

Підписано до виходу в світ _____. _____.2016.
Електронний ресурс.

Видано
у Державному вищому навчальному закладі
«Національний гірничий університет».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842 від 11.06.2004
49005, м. Дніпро, просп. Д.Яворницького, 19.